

[123456789/25755/1/%D0%9D%D0%B5%D0%B2%D0%B4%D0%B0%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%90.%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf](#)

2. Бодрійяр Ж. Симулякри і симуляція / пер. з англійської В. Ховхун. Київ: ОСНОВИ 2004. 230 с.

3. Холох О. І. Процеси симуляції та симулякри в контексті новітніх війн: філософсько-антропологічне осмислення. *Гілея: науковий вісник*. Вип. 126. 2017. С. 320–324.

4. Паскалова М. І. Філософські основи інформаційних війн. *Перспективи*. Вип. 3 (65), 2015. С. 102–108.

Іван ЛІЩИНА,

здобувач вищої освіти,
факультету № 1 Криворізького
навчально-наукового інституту
Донецького державного університету
внутрішніх справ, рядовий поліції

Науковий керівник:

НІКОЛЕНКО Ксенія.

доцент кафедри соціально-
гуманітарних та загальноправових
дисциплін факультету № 1
Криворізького навчально-наукового
інституту Донецького державного
університету внутрішніх справ,
кандидат філософських наук, доцент

ПОНЯТТЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ В КОНТЕКСТІ ВІЙНИ

Проблема війни та ведення військових дій завжди викликала морально-етичні дилеми. Здавна, в історії людства, виникла ідея справедливого відстоювання своїх інтересів, збройне протистояння через неможливість використання інших методів впливу. Крайня потреба в військових протистояннях до останніх часів залишилась у формі вкрай небажаних способів вирішення конфліктів. Проте, ідея справедливості війни залишається актуальною.

Ще з часів Античності, починаючи від Цицерона, право на самозахист виводилось з природного права, та цим правом було наділено кожна державу [1, с. 277]. Також допускалась можливість захисту своїх інтересів, кордонів на міжнародному рівні. Більше того, припускалась можливість включати інші держави задля захисту своїх інтересів, використовувати всі можливі ресурси, що могло суперечити принципу справедливості. Використання війни з метою досягнення справедливості ще з давніх часів було допустимим, виступало одним зі способів досягнення справедливості, проте, майже в той самий час формуються концепції недопущення несправедливості, здійснюються спроби

прибрати інсинуації, підтасовку фактів, або іншу форму впливу на потрібний результат конфлікту з метою досягнення своїх результатів під «прикриттям» справедливості.

Пізніше, після Другої світової війни, можна констатувати повну зміну парадигми справедливої війни, яку зведено до недопущення збройного конфлікту, тобто, урегулювання збройного конфлікту має зводитись до недопущення цього конфлікту. Сучасний світ характеризується динамічністю, активністю змін та культивуванням цінностей миру, мирних перемовин, дипломатичних способів вирішення конфліктів. Мирне врегулювання конфлікту є необхідною частиною концепції справедливої війни, тобто допустимою формою вирішення війни. Ідея виправдання та нівелювання наслідків війни знаходила своє відображення в концепції справедливої війни. Бо розуміння людством ідеї неморальності, шкоди, факту смертей та інших негативних наслідків війни ідея справедливості допомагає вирішити моральну дилему шкоди задля дотримання принципу справедливості.

Ідея незалучення інших держав в військовий конфлікт отримала не просто сучасне осудження, а і знайшла своє застосування (точніше, спроби) в різноманітних поглядах теологів. Так, святий Амвросій вважав, що той, хто був спроможний, але не відвів удар ворога від свого товариша, є винним, такою ж мірою, як той, хто вчинив напад [2, с. 98]. Тобто, в основі справедливої війни лежить принцип міжнародної допомоги. В різних джерелах можна знайти інформацію, що ідеї святого Амвросія використовувались для виправдання хрестових походів, проте цю ідею можна трактувати як пояснення міжнародного втручання у військові конфлікти, наявність миротворчих місій, тощо.

Таким чином, концепція справедливої війни знаходить підтвердження в багатьох джерелах, та за сучасних умов розуміється як така, що зазнала змін, трактується як дотримання миру, уникнення збройних протистоянь. Проявляється у вигляді заборони певних видів озброєнь, використанні мирних переговорів, застосування методу припинення бойових дій, тощо, з метою недопущення більшої кількості жертв.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Панафідін І.О. Проблема миру в контексті філософської традиції справедливої війни. *Гілея*. Вип. 80. С. 276-279.
2. Семчинський К. Контрверса теорії справедливої війни у працях філософів і християнських теологів. *Українське релігієзнавство*. 2004. № 29. С. 95-103.